Cena 6 hal.

Nr. 426. Kraków, Wtorek 24. Sierpnia 1915. Rok XXIII.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor. za odnoszenie do domu dopłaca się 60 hal. miesięcznie.

Na prowincyi miesięcznie z dwurazową przesyłką 3 kor. 30 h., z jednorazową przesyłką 2 kor. 70 h. Kwartalnie z dwurazową przesyłką 9 kor. 80 h., z jednorazową przesyłką 8 kor. W państwie niemieckiem kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halerzy.

Cena numeru pojedynczego 6 halerzy.

GŁOS NARODU

Wychodzi 2 razy dziennie.

WYDANIE PORANNE.

Listy pieniężne, przekazy na prenumeratę i inseraty nadsyłać należy franco do Administracyi „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencyi przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcya nie zwraca.

ADRES RED.: Ul. św. Tomasza L. 30. Adr. telegr.: „Głos Narodu" Kraków. Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracyi i drukarni Nr. 8066.

OGŁOSZENIA (inseraty) przyjmuje Administracya „Głosu Narodu", ulica św. Tomasza L. 35. — Od miejsca za wiersz drobnem pismem (petit) 20 halerzy, skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal. Nadesłane po 60 hal. od wiersza. — Nekrologi i t. p. 20 hal. od wiersza. — Załączniki do „Głosu Narodu" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, po 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje w Wiedniu Haasenstein i Vogler, M. Dukes, H. Schalek, E. Braun, R. Mosse, H. Friedl, A. Joessel w Berlinie F. E. Coe, w Budapeszcie J. Leopold, Eduard Braun. — Komunikaty prywatne po kronice: 1 korona od wiersza.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń, 24. sierpnia.

Urzędowo donoszą, d. 23 sierpnia 1915:

Na wschód od dolnej Pulwy i od linii kolejowej, prowadzącej od Riaznej na północ, odbywa się bardzo gwałtowna walka. Nieprzyjaciel broni jak najzacięciej każdej piędzi ziemi; został on jednak wzdłuż całego frontu w wielu punktach odrzucony, przyczem liczni jeńcy dostali się w nasze ręce. Szczególnie gorąco walczyły nasze zasłużone pułki siedmiogrodzkie koło ppołożonych na północ od Riaznej wsi Goła i Suchodol. Pułk piechoty Nr 64 przy wzięciu szturmem bronionych przez rosyjskich grenadyerów szańców zabrał do niewoli załogę złożoną z siedmiu oficerów i 900 żołnierzy, oraz zdobył 7 karabinów maszynowych.

Pod Brześciem Litewskim nie zaszło nic nowego.

Na wschód od Włodawy posunęły się niemieckie wojska po za strefę jezior.

Na przestrzeni około Włodzimierza Wołyńskiego posunęliśmy nasze ubezpieczenia aż pod Turyjsk i w okolicę na wschód od Lubomla. Rosyan odrzucono.

W Galicyi wschodniej panował spokój.

Zast. szefa sztabu jeneralnego v. Höfer marszałek polny porucznik.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, 24. sierpnia.

Wielka główna kwatera ogłasza 23. sierpnia 1915 r.:

Wschodni teren.

Grupa wojsk jenerała polnego marszałka Hindenburga:

Wojska jenerała pułkownika Eichhorna dalej posuwają się naprzód w kierunku wschodnim i południowym od Kowna.

Nad Bobrem obsadziliśmy opróżnioną przez Rosyan twierdzę Ossowiec.

Na północ i południe od Tykocina stoczono pomyślne walki. Tykocin zajęty. Wzięliśmy przytem do niewoli 1200 jeńców, w tem 11 oficerów i zdobyliśmy 7 karabinów maszynowych.

Na północ od Bielska spełzły na niczem ponowne rozpaczliwe nieprzyjacielskie kontrataki wśród bardzo ciężkich strat po stronie nieprzyjaciela. Na południe od tego miasta posuwamy się naprzód.

Grupa wojsk jenerała polnego marszałka księcia Leopolda bawarskiego:

Grupa wojsk wśród zaciętych walk przekroczyła linię Kleszczele—Riazna i dalej pomyślnie atakuje. Wzięto do niewoli 3050 jeńców i zdobyto 16 karabinów maszynowych.

Grupa wojsk jenerała polnego marszałka Mackensena:

Przejście przez odcinekPulwy po zaciętym oporze wymuszono na froncie między Riazną a ujściem. Atak przez Bug powyżej odcinka Pulwy czyni postępy.

Położenie pod Brześciem Litewskim jest niezmienione.

Z obu stron jeziora Świteź koło Piszczy na południe od Włodawy został wczoraj nieprzyjaciel pobity i wyparty w kierunku północno-wschodnim.

Zachodni teren.

Dziś rano pojawiła się nieprzyjacielska flota, licząca około 40 okrętów, pod Zeebruegge, które po ostrzeliwaniu ich przez naszą artyleryę wybrzeżną z powrotem odpłynęły w kierunku północno-zachodnim.

W Wogezach odbywają się znowu walki na północ od Muenster na linii Lingekopf—Schratzmaennle—Barrenkopf. Gwałtowne ataki francuskie doprowadziły wczoraj wieczorem częściowo aż do naszych stanowisk. Kontrataki odrzuciły nieprzyjaciela z Lingekopf. O Schratzmaennle i Barrenkopf trwały zacięte walki z blizka o poszczególne kawałki okopów przez całą noc. Wzięliśmy do niewoli około 30 strzelców alpejskich.

Koło Vavrin (południowy zachód od Lille) zestrzelono francuski aparat lotniczy.

Naczelne kierownictwo armii.

Wojna z Włochami.

Wiedeń, 24. sierpnia 1915:

Urzędowo donoszą, d. 23 sierpnia 1915:

Także wczoraj odparły nasze wojska kilka ataków włoskich na płaskowzgórze Doberdo. Miejscami przyszło znowu aż do walki ręcznej. Wielokrotnie usiłuje obecnie nieprzyjaciel metodycznie dotrzeć do naszych linii obronnych.

Przyczółek mostowy Tolmein stał popołudniu pod ogniem dział szybkostrzelnych, poczem nieprzyjacielska piechota bezskutecznie kilkakrotnie atakowała aż do nocy i odniosła ciężkie straty.

Na innych frontach nie wydarzyło się nic istotnego.

Chwilami ustawał ogień ciężkiej artyleryi na nasze tyrolskie fortyfikacye.

Dziś minęło ćwierć roku od wypowiedzenia wojny przez naszych byłych sprzymierzeńców. Niezliczone ataki włoskich wojsk nigdzie nie osiągnęły celu, ale kosztowały nieprzyjaciela ogromne ofiary. Nasze wojska taksamo jak przedtem, bronią swych stanowisk na granicy lub blizko niej.

Zast. szefa sztabu jeneralnego v. Höfer marszałek polny porucznik.

Wiedeń. (T. B.) Z wojennej kwatery prasowej donoszą:

W komunikacie włoskim o zatopieniu łodzi podwodnej austro-węgierskiej „U III" zamilczano, że czyn ten został dokonany nie przez marynarkę włoską, lecz francuską.

Zaprzeczenie.

Wiedeń. (T. B.) Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Prasa włoska przyniosła niedawno twierdzenie senzacyjne, że naczelne kierownictwo armii austro-węgierskiej wyznaczyło nagrodę 20.000 koron za pojmanie do niewoli Gabryela d'Annunzio. Wiadomość ta na pierwszy rzut oka przedstawia się jako śmieszna plotka. Byłoby przecież absurdem wydawać pieniądze państwowe za posiadanie osoby d'Annunzia, tembardziej, że Homer włoski nigdy nie będzie znajdował się w położeniu niebezpiecznem. Dowodem tego jest stwierdzenie dziennika „Avanti", że d'Annunzio nie bawi ani na froncie, ani w głównej kwaterze, lecz dotychczas tylko w hotelu Royal Danieli w Wenecyi.

Biuletyn turecki.

Konstantynopol. (T. B.) Dnia 22. b. m. Doniesienie ajencyi telegraficznej Milli. Kwatera turecka podaje do wiadomości: Front dardanelski. Po silnym ogniu artyleryi lądowej i okrętowej nieprzyjaciel dnia 21. b. m. w sile przeszło jednej dywizyi próbował ataku w okolicy Anaforta. Atak ten nieprzyjacielski w zupełności odparliśmy i zadaliśmy mu niesłychane straty. W walkach dnia 10., 17. i 20. sierpnia zdobyliśmy 400 karabinów z bagnetami, pakę bomb i ogromną ilość materyału wojennego. W odcinku Ariburnu nieprzyjaciel dnia 21. popołudniu próbował ataku, który załamał się w naszym ogniu. Koło Sed-il-Bar nie wydarzyło się nic ważniejszego.

Na innych frontach nie ma zmiany.

Na Bałkanie.

Ministeryum Venizelosa.

Ateny. (T. B.) Ajencya ateńska. Venizelos oświadczył królowi, że przyjmuje misyę utworzenia gabinetu. Król polecił Venizelosowi aby mu przedłożył do wieczora listę członków nowego gabinetu. Jutro odbędzie się zaprzysiężenie nowych ministrów. Venizelos obejmuje tekę ministerstwa spraw zagranicznych.

Berlin. (T. B. Korespondent prywatny Biura Wolffa w Atenach donosi pod datą wczorajszą: Venizelos objął misyę utworzenia gabinetu. Lista nowych ministrów będzie popołudniu przedłożoną królowi.

Poważne położenie w Serbii.

Zofia. (T. B.) Według informacyi tutejszych moskalofilskich dzienników z Niszu po wczorajszem tajnem posiedzeniu skupsztyny z pewnością można przyjąć, że Serbia nie da mocarstwom entente zadowalającej odpowiedzi. Skrajny moskalofilski organ tutejszy „Duma", pisze, że akcya mocarstw entente musi być uważaną za nieudałą.

Paryż. (T. B.) „Matin" donosi z Niszu: Z powodu kroku mocarstw czwórporozumienia położenie uważane jest za bardzo poważne. Tajne obrady skupsztyny potrwają jeszcze kilka dni. Odpowiedź Serbii nastąpi dopiero po porozumieniu się z nowym gabinetem greckim. Dzienniki zajmują się tą kwestyą, zadowalają się jednakże wskazaniem na to, że Serbia od roku oddała wielkie usługi sprawie czwórporozumienia.

Z Rosyi.

Rosya powołuje 8 milionów ludzi.

Paryż (T. B.) Ajencya Havasa donosi: Rosyjskie ministerstwo wojny zawiadamia że niebawem wezwane będą dwie najmłodsze klasy drugiego powołania. Przez to powołanie zyska się dla służby wojskowej 8 milionów ludzi poniżej lat 35.

Znaczenie twierdz w oświetleniu rosyjskiem.

Petersburg (T. B.). Ajencya telegraficzna petersburska dowiaduje się z miarodajnej strony w sprawie opróżnienia Kowna i utraty Modlina co następuje:

Choć bardzo zasmucające są dla serc rosyjskich nowe doświadczenia to przecież przyznać należy, że siła nowoczesnej artyleryi tak dalece czyni iluzorycznem zabezpieczenie obrońców twierdzy, że nie tylko fortyfikacye polowe ale także stałe fortyfikacye są bezsilne i nie mogą przeciwstawić się jej druzgocącej sile. Wobec potężnej artyleryi nagły atak na twierdzę wymaga wielkiej umiejętności lecz ponadto także wielkiej liczby dział w założeniu, że jest odpowiednia amunicya do rozporządzenia i niesłychane ofiary na pastwę dział. Te warunki rozstrzygają prawie o wyniku jak to wskazują doświadczenia poczynione na twierdzach belgijskich i rosyjskich. W przyszłości twierdze będą możliwe tylko do użytku w połączeniu z operacyami wojska jak to wskazuprzykład długiego oporu Ossowca i Verdun. Podczas ubiegłego okresu Modlin i Kowno oddały nam wielkie usługi jako punkty oparciai dla naszych rezerw nad Wisłą, Narwią i Niemnem. Ich opróżnienie jest skutkiem przeważającego przygotowania artyleryi nieprzyjacielskiej. Obecnie naocznie każdy się przekonuje, jak rozsądnem było trzymać Przemyśl podczas ostatnich walk nad Sanem tylko tak długo, jak długo to było koniecznem dla armii polowej i opróżnić twierdzę, aby uniknąć zamknięcia w twierdzy znacznej załogi, której wyłączenie uszczupliłoby nasze wojska w polu.

Obliczenia petersburkiej ajencyi.

Petersburg (T. B.). Petersburska ajencya telegraficzna dowiaduje się z pewnego źródła: Przybywanie wojsk niemieckich przed nasz front trwało w dalszym ciągu aż do ostatnich dni. Obecnie można stwierdzić, że siła niemiecka na froncie wschodnim wynosi 40 proc. zmobilizowaych sił zbrojnych. Razem z wojskami austro-węgierskiemi, których 70 proc. przeszło przeciw nam operuje ogólna suma wojsk nieprzyjacielskich przed naszym frontem wynosi połowę wszystkich przez naszych nieprzyjacieli zmobilizowanych sił zbrojnych. Ten stosunek znacznie różni się od tego, jaki istniał na początku wojny, kiedy mało ponad 38 proc. zmobilizowanych sił zbrojnych niemieckich i austro-węgierskich przeciwko nam operowało. Dalej podczas gdy cały kontyngent wojsk nieprzyjacielskich w ciągu wojny wzrósł mniej więcej 8 i pół razy, siły zbrojne przeciw nam wydyrygowane podwoiły się. Ten wzrost prypada głównie na rachunek Niemców, których liczba przed naszym frontem w ciągu wojny prawie, że czterokrotnie wzrosła, podczas gdy liczba operująca przeciw nam wojsk austro-węgierskich prawie, że pozostała niezmieniona. Co się tyczy dywizyi kawaleryi austro-węgierskiej, które na początku wojny operują przeciw nam, to liczba ich pozostała i dzisiaj niezmienoiną, podczas gdy postronie niemieckiej z początku wojny operowała przeciw naszemu frontowi tylko jedyna dywizya kawaleryi obecnie jest ich cała moc. Te daty wykazują z jakiemi niesłychanemi siłami od czterech miesięcy dzień po dniu musimy walczyć.

Biuro Wolffa zauważa do tego doniesienia: Ajencya petersburska widocznie usiłuje przy pomocy daremnych sztuczek rachunkowych wynaleźć powody, któreby tłomaczyły klęski rosyjskie.

„Arabic".

Londyn. (T. B.) „Daily Tel. donosi z Waszyngtonu: Sekretarz prezydenta Wilsona wyraził się w sprawie zatopienia „Arabic": Naród zgodnie popiera prezydenta w tem wielkiem przesileniu międzynarodowem. Naród, jeżeli będzie koniecznem, poświęci także i życie za niesprzedajne prawa Amerykanów na lądzie i morzu.

Roosevelt zachęca do czynu.

Londyn (T. B.). Biuro Reutera donosi z Nowego Yorku: Dzienniki zamieszczają oświadczenie Roosevelta, w którem tenże podnosi, że spodziewa się z całego serca, że rząd nie zerwanie stosunków dyplomatycznych. Byłoby to igraszką z czci i interesów Ameryki. — Nota prezydenta Wilsona z lutego była wyborną, lecz trzeba się było jej trzymać. Wszystkie następne noty są tylko tworem słabości i zatrwożenia. Zatopienie Luzytanii, Arabic, atak na Gulflight i Salaba jakoteż podobne zajścia były stosowną odpowiedzią spowodowaną słabością. Niemcy mało się będą troszczyły o zerwanie stosunków dyplomatycznych, gdyż dawno już minął czas, w którym należało się zwrócić do narodu. Jest rzeczą niezrozumiałą, że spadkobiercy tradycyi Waszyngtona, Lincolna i członkiewie rządu nie zrozumieli, że nadszedł czas czynu. To, co się obecnie stało, jest nowym dowodem nierozsądku narodu amerykańskiego, który zaniedbał od 13 miesięcy domagać się rozpoczęcia czynnych przygotowań wojskowych.

Wyrok

przeciw członkom stronnictwa rosyjsko-narodowego.

Wiedeń (T. B.). Po kilkotygodniowem trwaniu ukończony został dzisiaj w sądzie dywizyjnym obrony krajowej w Wiedniu proces, któremu przewodniczył nadporucznik audytor Dr Peitelschmid przeciw posłom do rady państwa Dr Dymitryjowi Markowowi i radcy wyższego sądu krajowego dr Włodzimierzowi Kuryłowiczowi dalej przeciw adwokatom Dr Cyryłowi Czerlunczakiewiczowi z Przemyśla, Dr Janowi Drohomireckiemu ze Złoczowa jakoteż przeciw właścicielowi ziemskiemu Tomaszowi Diakowowi z Wierbiąża i majstrowi ślusarskiemu Gabryelowi Mulkiewiczowi z Kamionki Strumiłowej wszystkim należącym do stronnictwa rosyjsko narodowego, wreszcie przeciw korespondentowi „Nowoje Wremia" Dymitryjowi Janczeweckiemu. Oskarzenie które wnosił nadporucznik audytor Dr Wunderer opiewało o zdradę stanu i zbrodnię przeciw sile zbrojnej państwa. Wszyscy siedmiu oskarżonych skazani zostali na karę śmierci przez powieszenie.

Rozporządzenia.

Przeciw spekulacyi w handlu końmi.

Wiedeń. (T. B.) W ostatnim czasie zwłaszcza w sferach w pierwszym rzędzie dotkniętych wydarzeniami wojennemi okazały się nadużycia w handlu końmi, zagrażające interesom kultury krajowej i interesom wojskowym. Aby w przyszłości temu zapobiedz poddano handel końmi ścisłym regułom. W tej mierze ukaże się w dzienniku ustaw państwowych rozporządzenie ministeryalne, wzorowane na postanowieniach rozporządzenia z dnia 8. maja w sprawie handlu bydłem.

Wiedeń (T. B.). „Wiener Zeitung" ogłasza rozporządzenie ministra rolnictwa w porozumieniu z ministerem handlu i ministerem spraw wewnętrznych w sprawie handlu końmi.

Dalej ogłasza „Wiener Zeitung" rozporządzenie ministerstwa handlu, skarbu i rolnictwa z dnia 23. sierpnia br. w sprawie czasowego zawieszenia ceł na szereg artykułów.

Wiadomości telegraficzne

„Głosu Narodu" z dnia 24 sierpnia 1915.

Zaprzysiężenie ministra dla Galicyi.

Wiedeń (T. B.). Cesarz zaprzysiągł o godzinie 11. przedpołudniem w zamku Schoenbrunnskim ministra Dra Zdzisława Morawskiego w jego nowej godności tajnego radcy. Przy tym uroczystym akcie interweniował starszy ochmistrz Karol hr. Lanckoroński i wspólny minister skarbu Dr Ernest Koerber. Formułę przysięgi odczytał radca ministeryalny Dr Gwido Mende. Po zaprzysiężeniu Cesarz przyjął ministra na osobnem posłuchaniu.

Częściowy powrót Belgów.

Zurych. (TB.) „Neue Zuerischer Ztg" donosi, że codziennie wielu Belgijczyków, którzy uciekli z Francyi, przybywa do Genewy aby powrócić do ojczyzny. Również zbiedzy belgijscy, ktorzy bawili dotychczas w Genewie powracają do swego kraju.

Wojna włosko-turecka.

Konstantynopol. (T. B.) Dzienniki ze spokojem przyjmują wiadomość o zerwaniu stosunków z Włochami i podkreślają, że krok ten dla nikogo nie oznacza niespodzianki, gdyż jest on naturalnem następstwem zdrady Włochów, którzy podeptawszy nogami 37. letni traktat sojuszowy i wypowiadając wojnę swemu sojusznikowi, popadły w pogardę całego świata.

Protest Danii.

Kopenhaga (T. pryw.). Z powodu zatopienia angielskiej łodzi E. XIII. na wodach duńskich, wystosuje rząd protest przeciw temu naruszeniu neutralności.

W związku z tem donoszą prywatnie, że dn. 21. bm. pojawił się na miejscu, gdzie E. zatonęła niemiecki balon sterowy i opuściwszy się znacznie poczynił potrzebne pomiary odległości i zdjęcia. W tym czasie pełniły w okolicy tego miejsca straż niemieckie okręty wojenne.

Narady finansowe w Boulogne sur Mer.

Paryż (T. B.). Ajencya Havasa donosi: Minister skarbu Ribot powrócił wczoraj wieczorem z podróży. Odbył on w Boulogne sur Mer konferencyę z angielskim sekretarzem skarbu Mac Kenną. Ministrowie omawiali sprawy finansowe dotyczące obu państw co do środków, jakich należy użyć w sprawie kursu wekslowego w Stanach Zjednoczonych. Następna konferencya, w której weźmie także udział rosyjski minister skarbu odbędzie się w Londynie.

O pomoc dla nauczycieli.

Biała, 19/8 1915.

W sprawie bardzo ważnej dla nauczycieli ludowych, wracających na swe posady z obczyzny, otrzymujemy z Rady szkolnej krajowej następujący komunikat:

Rada szkolna kraj. od chwili wyparcia najazdu z większej części kraju dokłada najusilniejszych starań, aby naukę i pracę wychowawczą w szkole przerwane z tak wielką szkodą młodzieży i społeczeństwa, w oswobodzonych obecnie obszarach bezzwłocznie na nowo podjąć. Stało się to już w klilku szkołach średnich i wszędzie, gdzie tylko warunki pozwalają, w ludowych. W tym celu za pośrednictwem Rad szkolnych okręgowych wzywa się do powrotu na stanowiska osiadłych czasowo na obczyźnie nauczycieli, którzy też z radością spieszą z powrotem do pracy w siedzibach, które opuścili wśród najnieprzyjaźniejszych okoliczności, ocalając zazwyczaj tylko życie i trochę najpotrzebniejszej odzieży. Niestety za powrotem zastają aż nazbyt często, o ile sam budynek szkolny ostał się cały, oprócz zniszczenia wewnętrznego izb szkolnych zupełne ogołocenie mieszkania ze wszystkich ruchomości, które w niem bez opieki pozostawili. Staje przed nimi trudne do rozwiązania zagadnienie, jak te opustoszałe mury wypełnić sprzętami choćby najprostszymi i najniezbędniejszymi dla mieszkania i gospodarstwa. Nawet rozporządzając zupełnie wystarczającą gotówką mogą stanąć bezradni wobec tych trudności, jeżeli owych potrzebnych przedmiotów nie będą mogli dostać w pobliżu, bez przeszkód w ich sprowadzeniu, w odpowiedniej jakości po przystępnej cenie. Radę szkolną krajową ogarnia serdeczna troska, jak najchętniejsze nawet do pracy siły, znajdą do niej energię i wytrwałość, jeżeli im przyjdzie spełniać obowiązki wśród warunków życia tak wielce nieprzychylnych.

Uwolnić się od tej wielkiej troski c. k. Rada szkolna nie może oczywiście sama, gdyż ani jej zakres działania ani przeciążenie pracą reorganizacyjną w rozlicznych kierunkach w obecnem trudnem położeniu szkolnictwa na to nie pozwala. Natomiast otwiera się tu wdzięczne pole dla rzutkiego,a przedsiębiorczego działania sfer przemysłowych i kupieckich, a zwłaszcza związków i instytucyi, które celami swymi i środkami działania byłyby powołane do takiej akcyi w najwyższym stopniu pożytecznej i odpowiadającej potrzebie chwili.

Chodziłoby o to, aby dla nauczycielstwa ludowego, rozsianego po rozległych obszarach uwolnionych od najazdu, w możliwie licznych i równomiernie na tej przestrzeni rozłożonych miejscach zbytu utworzyć składy wspomnianych najpotrzebniejszych sprzętów domowych (łóżek ewentualnie z pościelą, stołów, krzeseł, szaf itp.) oraz naczyń kuchennych, gdzieby można nabyć na jak najdogodniejszych warunkach co do ceny i terminów wypłaty takie przedmioty pojedynczo lub w odpowiednim komplecie, mając pewność, że będą choćby jak najmniej wytworne, ale dobrze i trwale wykonane. Gdyby w tym celu mogła powstać jakaś jednolita organizacya przemysłowa, której odpowiedziałaby również jednolita organizacya na samopomocy oparta ze strony nauczycielstwa, byłby to niewątpliwie czyn niepospolitej doniosłości ekonomicznej i społecznej, który w obecnej chwili miałby także cechę zasługi dla sprawy wychowania, skoroby się przyczynił do tego, że nauczycielstwo ludowe, powołane do ciężkiej, ale szczytnej pracy odbudowania nowego szkolnictwa, będzie mogło oddać się jej z poświęceniem wolne od jednej z ważniejszych trosk tłumiących zapał i energię, troski o zaspokojenie pilnej i ważnej potrzeby bytu własnego i rodzin swoich.

W tem przekonaniu Rada szkolna krajowa nie omieszkałaby jaknajżyczliwiej i najgorręcej w granicach swej możności poprzeć wszelkich rzetelnych usiłowań, zmierzających do osiągnięcia tego ważnego celu, względnie ułatwić w odpowiedni sposób nauczycielstwu korzystanie z nastręczonej sposobności zaopatrzenia się w przedmioty niezbędnej potrzeby.

(W sprawie powyższej pisaliśmy już dnia 9. sierpnia br. w Nr 399 pod tyt. „Kupcy i kupujący", zwracając uwagę naszych kupców, że „lada chwila wystąpi nagle i masowo zapotrzebowanie przedmiotów pierwszej potrzeby" u tysięcy powracających do kraju tułaczy polskich. Komunikat Rady szkolnej stwierdza, że ta chwila częściowo już nadeszła, a temsamem w myśl naszych wywodów z 9. sierpnia br. otwiera się pole do odbudowy przemysłu i handlu polskiego na nowej podstawie.

Apel Rady szkolnej do związków przemysłowych i związków samopomocy nauczycielskiej należałoby jednak odrazu uzupełnić konkretnem oświadczeniem się w jaki sposób i jaką kwotą Rada szkolna krajowa „nie omieszkałaby jak najżyczliwiej i najgorręcej w granicach swej możności poprzeć wszelkie rzetelne usiłowania". Uważamy bowiem, że w sprawie tej jako kupieckiej wszelkie okoliczności z góry jasno muszą być postanowione, jeżeli mają dać wynik rzeczywiście dobry. Uw. Red.).

L. 70315 / III a. 1915

TARYFA MAKSYMALNA

t. j. ceny najwyższe, po których następujące artykuły, niezbędne do codziennego utrzymania, sprzedawać wolno:

	Cena koron
*) **Mąka pszenna Nr. 0:** (czysta bez domieszki): za 100 klgr. bez worka	95.—
za 1 klgr.	1.—
Mąka pszenna do gotowania: za 100 klgr. bez worka	85.—
za 1 klgr.	—.90
Mąka pszenna chlebowa: za 100 klgr. bez worka	78.—
za 1 klgr.	—.84
Mąka żytnia chlebowa: za 100 klgr. bez worka	70.—
za 1 klgr.	—.76
Mąka jęczmienna: za 100 klgr. bez worka	65.—
za 1 klgr.	—.70
Mąka kukurydzana: za 100 klgr. bez worka	58.—
za 1 klgr.	—.64
Grysik kukurydzany: za 100 klgr. bez worka	60.—
za 1 klgr.	—.66
Bułka warszawska na wodzie a 35 gramów:	—.4
Chleb za 70 gramów	—.5
) **Mięso pierwszej jakości: a) krzyżówka, zrazówka, rozbef, rozbratel, legawka, lejsztuk i plecówka	4.88
b) szponder, górna sztuka i mostek	3.52
Mięso drugiej jakości: a) krzyżówka, zrazówka, rozbef, rozbratel, legawka, lejsztuk i plecówka	4.20
b) szponder, górna sztuka i mostek	3.12
Mięso trzeciej jakości: a) krzyżówka, zrazówka, rozbef, rozbratel, legawka, lejsztuk i plecówka	3.40
b) szponder, górna sztuka i mostek	2.52

	Cena koron:
Mięso wieprzowe: a) poledwica, kotlety i szynka	3.88
b) łopatka i boczek	3.36
Szynka wędzona surowa w całości	4.32
Szynka gotowana krajana na części	6.92
Kiełbasa surowa siekana	2.80
Kiełbasa krajana wędzona	4.52
Kiełbasa siekana wędzona	4.—
Wędzonka surowa	4.—
Wędzonka gotowana	4.20
Sardelki sztuka	—.20
Kiełbaski wiedeńskie para	—.20
Słonina 1 klgr.	4.20
Smalec 1 klgr.	4.64
Cukier: w głowach za 100 klgr.	83.—
kostkowy w paczkach za 100 klgr.	87.—
w głowie za 1 klgr.	—.88
rąbany z głowy za 1 klgr.	—.90
w kostce za 1 klgr.	—.92
Nafta: za 1 litr	—.62
Sól kamienna 1 klgr.	—.22
Sól warzonkowa 1 klgr.	—.28
Węgiel kamienny:	
a) w składach 1 cetnar cłowy	1.20
b) dla drobnej sprzedaży sposobem rozwozu przez uprawnionych z dostawą do domu za 1 cetnar cłowy	1.40
Drzewo miękkie za krążek (kółko)	—.80
***) **Zapałki szwedz.** za 1 pudełko	—.3
Zapałki szwedz. za 10 pudełek	—.24
Zapałki szwedz. za 100 pudełek	2.20

UWAGA: Ceny wyżej wymienione za 100 klgr. odnoszą się do sprzedaży przez agentów względnie większych kupców.

*) Odnośnie do mąki, ceny podane wyżej za 100 klgr. obwiązują przy sprzedaży na worki, obejmujące także ilości mniejsze w burtownym handlu przyjęte, najmniej jednak 70 klgr. ważące.

**) Każdy rzeźnik obowiązany jest sprzedać żądaną ilość mięsa, najmniej jednak 1/4 kilograma.

Dokładka przy sprzedaży mięsa może wynosić: a) przy mięsie z części tylnych najwyżej 20 proc., b) przy górnej sztuce, szpondrze rozblatlowym i pędze bez kości najwyżej 10 procent. — Do mięsa z innych części przednich dokładki dodawać nie wolno. — Na dokładki użyte być mogą części do użycia zdatne, pochodzące z tego zwierzęcia rzeźnego, z którego pochodzi mięso sprzedawane. a mianowicie: kości rurowe, wątroba, nerki, śledziona; na dokładkę natomiast nie wolno używać kości płaskich, jak n. p. żeber. — Części z innych zwierząt nie mogą być dodawane jako dokładki, wyjąwszy na żądanie kupującego.

***) Każdy kupiec jest obowiązany sprzedać żądaną ilość zapałek.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa

dnia 2 sierpnia 1915 r.

Prezydent miasta:
Dr Leo.

Do wynajęcia.

5 lub 4 pokoje z przynależnościami z komfortem na I p. do wynajęcia od 1-go października na pl. Matejki l. 5. 1684

Poszukuję

posady: **portyera lub woźnego** w prywatnej instytucyi, obecnie jestem na rządowej posadzie — wolny od służby wojskowej Łaskawe zgłoszenia pod S. S. do Administracyi „Głosu Narodu".
1665

Osoba intel.

obznajmiona dokładnie z gospodarstwem domowym i wiejskim gospodarstwem mlecznym, jakoteż kuchnią wykwintną i pojedyńczą, posiadająca chlubne świadectwa poszukuje posady Wiadomość: Jaromin, Poselska Nr. 19. 1675

Student albo panienka

z lepszego domu znajdzie umieszczenie i opiekę rodzicielską przy rodzinie bezdzietnej od 1 września 1915 r. Wiadomość: Studencka l. 6, II p., drzwi na lewo. 1672

Fabryka pieców kaflowych.

Przyjmuje zamówienia na piece i kuchnie kaflowe nowe i wszelkiego rodzaju przeróbki i reperacye w Krakowie i na prowincyi. szybko i z gwarancyą.

Władysław Wojtyga majstr. kafl.
Kraków—Zakrzówek. 1661

PRYWATNE
GIMNAZYUM REALNE
Prof. Stanisława Jaworskiego

mające prawa szkół publicznych, przyjmuje wpisy na rok szkolny 1915/16 do dnia 9-go września b. r.
Nauka rozpocznie się 10 września
1664 **RYNEK 17.**

Prześliczna statua Najśw. Maryi Panny
Niepokalanie Poczętej

1 m. 25 cm. wysoka, z aureolą oświetloną elektrycznie, a także otoczoną dookół brązowymi liśćmi winogron, w środku których 34 miniaturowych lampek elektrycznych, **niezwykła i prawdziwa ozdoba każdego kościoła lub kaplicy** — jest do nabycia

w Księgarni katolickiej
Dra Władysława Miłkowskiego
w Krakowie ul. Floryańska L. 1.

CENA 1000 KORON CENA 1000 KORON

Tamże tejże wysokości i tegoż wyrobu niezwykle piękna statua

:: Najsł. Serca Pana Jezusa ::

CENA 500 KORON. 1572

Wreszcie wielka 170 cm. wysoka, bogato dekorowana
STATUA ŚW. JÓZEFA — Cena 500 Koron.

Wydział krajowy galicyjski

poszukuje rutynowanego 1670

szofera do automobilu.

Kandydaci muszą być wolni od służby wojskowej i winni odpisy świadectw nadesłać oraz podać warunki pisemnie do Wydziału krajowego w Białej.

NOWE WYDAWNICTWA !

Kazania o prasie katolickiej

z przedmową Ks. Dra Ant. Bystrzonowskiego, Prof. Uniw. Jag.

staraniem Zarządu Głównego „Towarzystwa popierania prasy katolickiej"

wydał Ks. JÓZEF MAZUREK.

SPÓŁKA WYDAWNICZA POLSKA, Kraków 1915 r.

1440 Str. I—IX + 1—202.

Cena egzemplarza broszurowanego 3·60 Kor., oprawnego w płótno 4·60 Kor.

Można nabyć we wszystkich księgarniach.

Rozkład jazdy pociągów
pocztowych względnie osobowych.

Pociągi odchodzące z Krakowa do Wiednia:

posp. pociąg poczt. 6.14 mm. rano
osob. pociąg poczt. 6.50 mm. rano
posp. poc. poczt. 10.15 mm. przedp.
posp. pociąg poczt. 6.40 mm. wiecz.
osob. pociąg poczt. 7.38 mm. wiecz.
posp. pociąg poczt. 7.56 mm. wiecz.

Pociągi przychodzące z Wiednia do Krakowa.

osob. pociąg poczt. 1.03 mm. rano
osob. poc. poczt. 10.19 mm. przedp.
osob. poc. poczt. 10.25 mm. przedp.
posp. poc. poczt. 3.50 mm. popoł.
posp. pociąg poczt. 8.58 mm. wiecz.

Pociągi odchodzące z Krakowa do Rzeszowa.

osob. pociąg poczt. 11.48 mm. rano
posp. pociąg poczt. 5.00 mm. popoł.
osob. poc. poczt. 11.00 mm. wieczór

Pociągi przychodzące z Rzeszowa do Krakowa.

osob. pociąg poczt. 5.33 mm. rano
posp. poc. poczt. 9.44 mm. przedp.
osob. pociąg posp. 2.11 mm. popoł.
osob. poc. poczt. 6.46 mm. wieczór

Pociągi odchodzące z Krakowa do Nowego Sącza i Zakopanego.

osobowy pociąg 9.35 mm. przedpoł.
osobowy pociąg 1.24 mm. popoł.
osobowy pociąg 9.48 mm. wieczór

Pociągi przychodzące z Nowego Sącza i Zakopanego.

osobowy pociąg 8.11 mm. rano
osobowy pociąg 2.40 mm. popoł.

Pociąg odchodzący z Krakowa do Kocmyrzowa.

Pociąg pocztowy 9.17 mm. rano

Pociąg przychodzący z Kocmyrzowa.

pociąg pocztowy 4.06 mm. popoł.

LEOPOLD WEISZ
I SKA, BUDAPESZT IX., HENTES-UTCA 17.
(naprzeciw miejskiej rzeźni trzody chlewnej).

Skład smalcu, słoniny, salami en-gros

polecają powyższe produkta w najlepszych gatunkach po najtańszym kursie dziennym - na żądanie służymy cennikiem.

Starożytności
sprzedaje i kupuje KSIĘGARNIA KATOLICKA D-ra MIŁKOWSKIEGO (Floryańska, 1).

Prywatne gimnazyum realne
W ZAKOPANEM

z prawami szkół publicznych dla klas I—VI

otwiera z początkiem roku szkolnego 1915/16 także kursa naukowe dla uczniów gimnazyów klasycznych od klasy I—VIII, oraz dla uczniów gimnazyum realnego z klasy VII i VIII.

W miarę zgłoszeń powstaną osobne oddziały równorzędne dla dziewcząt. Przy Zakładzie istnieje internat dla chłopców pod kierownictwem dyrektora dra J. Jarosza. — Bliższych wyjaśnień udziela Dyrekcya
1654 Gimnazyum w Zakopanem, willa „Podlasie".

Wszelkie roboty ręczne, z zakresu szycia bielizny kościelnej — szycia ornatów, kap, haftów złotem, oraz naprawianie starych

szat liturgicznych

wykonuje pracownia „Związku pracy polskich kobiet" pod fachowem kierownictwem, po najniższych cenach 1621

- w Krakowie ulica Bracka l. 8, I. piętro. -

HOTEL POLLERA
W KRAKOWIE
vis à vis Teatru miejskiego, 1610

w pobliżu dworca kolejowego w bardzo pięknem położeniu, urządzony z komfortem, z wszelkiemi wymogami poleca pokoje od 3 Koron wzwyż.

W hotelu znakomita restauracya.

ZWIĄZEK EKONOMICZNY KÓŁEK ROLNICZYCH

WE LWOWIE, stow. zar. z ogr. por.
organ handlowy Zarządu Głównego Tow. Kółek Rolniczych
z siedzibą obecnie

w Bielsku (Bielitz)
Zunfthausgasse 1,

ma w swoich magazynach **na składzie wszystkie artykuły spożywcze i codziennego zapotrzebowania**, a nadto dostarcza **węgiel, naftę, olcje maszynowe, nawozy sztuczne, narzędzia i maszyny rolnicze, cement, eternit, papę i t. d.**

enniki na każde żądanie ! Ceny hurtowne

Extrakt mięsny „Liebiga"

Kakao oryginalne Holenderskie i Czekoladę poleca handel win i towarów kolonialnych

A. GRAFCZYŃSKIEGO

Kraków, Plac Szczepański Nr. 6.
Ceny niskie. **Ceny niskie.**

STOLARNIA BRACI LIGIĘZÓW
W KRAKOWIE, UL. ŚW. FILIPA L. 13.
Przyjmuje zamówienia na wszystkie roboty stolarskie proste i artystyczne.

Em. Jac. Friedmann & Bracia

Tassauerska fabryka papieru i zastępstwo fabryk papieru

Berno, Morawa.

Największy skład papierów do pisania, druku, kancelaryjnych, kartonów, kolorowych i konceptowych dla drukarń, następnie papier Cellulose, Shealings, Superior i pakowy Hawana, jakoteż i papiery adjustowane dla wszystkich branż. Próbki wszystkich znajdujących się na składzie papierów na żądanie bezpłatnie i franko.

URZĄDZONA WEDŁUG NAJNOWSZYCH WYMAGAŃ
FABRYKA WYROBOW MASARSKICH
JÓZEFA BIALIKA
W KRAKOWIE, FLORYAŃSKA 51, Filia: SZPITALNA 19.
POLECA W ZAKRES MASARSTWA WCHODZĄCE WYROBY W JAK NAJLEPSZYM GATUNKU I O WYBORNYM SMAKU.
PRZESYŁKI ODWROTNĄ POCZTĄ ZA POBR.

Zupa kartoflana „HE-KA"

jest trzykrotnie pożywniejszą od rosołu i zastępuje mięso zupełnie.

Do nabycia u następujących firm: M. Dutkiewicz, T. Grafczyński, A. Hawełka, Katol. Spółka handlowa, Laktol, Fr. Lenert I. Wenzl.

Handel artykułów religijnych

pod firmą

STANISŁAW RĄB — Kraków

ul. Sławkowska l. 4, naprzeciw Hotelu Saskiego.

Poleca po cenach niskich w wielkim wyborze: **Kartki, listy polowe, karty do gry, wyroby skórkowe i galanteryjne, papiery listowe oraz przybory piśmienne.** Posiada również medaliki i szkaplerze z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej.

Skład fabryczny opatrunków chirurgicznych „VIS"

M. L. Dobrowolskiego

znajduje się obecnie w drogueryi pod »Kometą« przy ul. Lubicz L. 5 w Krakowie.

Krawieczyznę damską

i bieliznę oraz wszelkie reperacye uskutecznia starannie i trwało po niskich cenach

Wiktorya Podbielska

krawczyni — Kraków, ul. Sławkowska 6, III p. schody front.

1) Żywot Chwalebnego Sługi Bożego

O. STANISŁAWA PAPCZYŃSKIEGO

Założyciela polskiego zakonu **OO. Maryanów**, spowiednika Innocentego XII Papieża, kaznodziei i kapelana oraz doradcy Jana III, **Patrona wojną znękanych** i Apostoła nabożeństwa za dusze na wojnie poległych rycerzy polskich, wielkiemi cudami sławnego **CENA 3 KORONY.**

2) **Księża Powstańcy** CENA 60 h.

oba dzieła na czasie — pióra

JÓZEFA STANISŁAWA PIETRZAKA.

Do nabycia w krakowskich księgarniach: Gebethnera i Sp. w Rynku oraz w księgarni katolickiej Dra Miłkowskiego Floryańska L 1.

Księgarnia katolicka Dra Wł. Miłkowskiego w Krakowie
nabyła ostatnie egzemplarze bardzo cennego dzieła p. t.

WYBÓR NAUK
na uroczystości Najśw. Maryi Panny

z dzieł i rękopisów słynnych kaznodziejów zebranych i opracowanych przez **X. K.**

Cena egzemplarza oprawnego w płótno angielskie **koron 8·50.**

Młodszy pomocnik

handlowy obznajmiony z robotami piwnicznemi znajdzie umieszczenie w domu handlowym pod firmą J. Federowicz w Krakowie. 1668

87-letnia staruszka

wdowa po weteranie z 1863 r. utrzymująca syna i córkę nieuleczalnie chorych prosi o wsparcie Łaskawe datki przyjmuje Adm. „Głosu Narodu"

KLISZE

do druku, ilustracyjne, na widokówki, anonsowe, etc. wykonuje Zakład reprodukcyjny fototechn.

T. JABŁOŃSKI i SPÓŁKA. Kraków, Franciszkańska L. 4.

Kupuje

i sprzedaję złoto, srebro, brylanty płacąc najwyższą cenę. **J. Cyankiewicz, Kraków, ulica Sławkowska l. 24.**

Zakład Św. Rodziny

w Krakowie
przy ul. Pędzichów l. 13
przyjmuje 1676

wpisy

do Seminaryum i do internatu od dnia 28-go sierpnia codziennie od godz. 10—12 i od 3—5 popołudniu w kancelaryi Zakładu przy ul. Pędzichów 13.

Pomocnik handlowy

z działu kolonialnego i chłopiec do praktyki zostaną zaraz przyjęci do handlu towarów kolonialnych pod firmą: **H. FRITSCH Kraków, Mały Rynek.**
1666

Zaginęła panienka.

13-letnia dziewczynka, Janina Kowalska — wyszła z domu babki w Żywcu dnia 5 czerwca, ubrana w kostyum gimnastyczny, granatowy z czerwonym szlakiem, ciepłą pelerynę, boso, w czerwonej chusteczce na głowie. — Matka uprasza urzędy gminne, by doniosły o jej pobycie — urzędy parafialne, by ogłosiły z ambony o zaginionej; wszelkie wiadomości o dziewczynce uprasza przesyłać pod adresem: p. Marya Skibska, Kraków, ul. Garncarska 16.
1650

Staruszka

78-letnia, zupełnie niezdolna do pracy jakiejkolwiek, prosi litościwych ludzi o wsparcie. Zofia Prokura, Kraków, Zwierzyniecka 8, parter.

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu" Sp. z ogran. odpowiedz. — Redaktor odpowiedzialny Roman [illegible]. — Drukarnia „Głosu Narodu" w Krakowie.